

Kazahsztán

Előadás 2013.07.31.

Kárteszi Nándor agrár-, és környezetügyi attasé

Az ország bemutatása

Kazahsztán **Közép-Ázsiában** helyezkedik el, az eurázsiai földrész mélyén.

Határos államok: Oroszország, Kína, Kirgizisztán, Üzbegisztán, Türkmenisztán. Nyugaton vízi határa is van: a Kaszpi-tenger.

Területe: 2.724.900 négyzetkilométer. Területét tekintve Kazahsztán a Föld kilencedik legnagyobb állama

Éghajlata: Szélsőségesen kontinentális. A januári átlaghőmérséklet: -19°C és -4°C , a júliusi átlaghőmérséklet: $+19^{\circ}\text{C}$ – $+26^{\circ}\text{C}$ fok közé esik. Az országban a legalacsonyabb hőmérséklet: -50°C , a legmagasabb pedig: $+45^{\circ}\text{C}$.

Az ország területének 40%-a sivatag, 23%-a félsivatag, 20% sztyeppe, 7% erdős sztyeppe, 10% pedig hegyvidék.

Az ország bemutatása

Nyersanyagforrások:

- földgáz- és kőolajtartalék (6. a világon),
- urán (2. a világon),
- 250 kőolaj és földgáz lelőhely: Tengiz (a feltárt olajforrások nagysága több mint 1 milliárd tonna), Karacsaganak földgáz lelőhelye (1,3 trillió köbméter), Kasagan (a Föld egyik legnagyobb kőolajtartalékával rendelkező lelőhelye, becslés szerint mintegy 7 milliárd tonna kőolaj),
- a periódusos rendszer 105 eleme közül 99 található meg Kazahsztánban,
- 493 ásványkincs-lelőhely, 1225 fajta ásványi nyersanyaggal,
- cink, wolfram és barit (1. hely a világon),
- króm, foszfor, ezüst, ólom és krómtartalmú ércek (2.),
- réz és fluorit (3.), molibdén (4.), arany(6.), vasérc (8.).

Lakosság: 16,95 millió,

Nemzetiségek: 120 nemzetiség él az országban. Kazah: 9,008 millió (58,9%), orosz 3 millió 962 ezer (25,9%), ukrán: 444 700, üzbég: 433 500, ujgur: 231 400, tatár: 229 100, német: 222 500, stb.

Főváros: Asztana (1997 óta) mintegy 800 000 ember otthona.

Államnyelv: kazah (orosz, angol)

Az ország bemutatása

Kazahsztán elnöke

Kazahsztán életét a függetlenség elnyerése óta meghatározza elnöke,

Nurszultan Nazarbayev.

Véleménye, törekvései megkerülhetetlenek az ország életében.

REPUBLIC of KAZAKHSTAN

A kazah mezőgazdaság

Kazahsztán mezőgazdasági adottságai, általános tudnivalók:

- Hatalmas, 222,4 millió hektár megművelhető terület,
- gabonatermesztéshez kapcsolódó tapasztalat,
- ló és juhtenyésztéshez kapcsolódó tapasztalat.
- Beruházási tőke rendelkezésre állása
- A mezőgazdaság szinte minden ágához megfelelő adottságok,
- A kazah mezőgazdaság húzóágazata a gabonatermesztés, a 2011. évi tavalyi 26,9 millió tonnás rekordtermés után (a korábbi rekord 2009-ben 20,8 millió tonna volt), 2012-ben a szárazság miatt mindössze 12,7 millió tonna gabona került a raktárakba.
- Legeltetési gazdálkodás (kis költség, ökológiailag tiszta állati termékek)

A 2013-2020-as agár ágazati terv

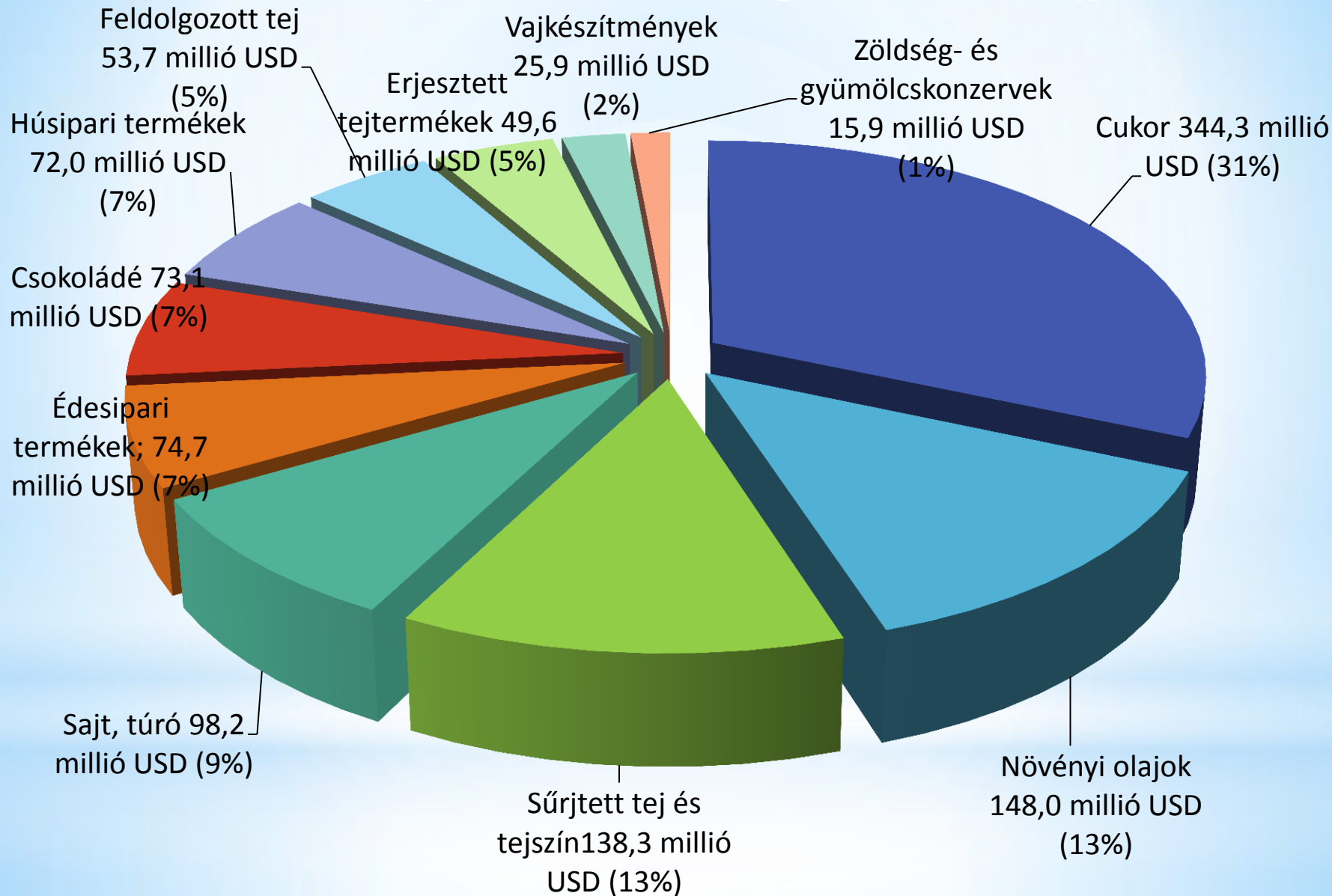
- Egymásra épülő számos problémák leírását tartalmazza, valamint;
 - meghatározza a következő nyolc év állami támogatási rendszerét,
 - intézményi felelősöket jelöl,
 - kijelöli az elérendő célokat,
 - leírja a jelenleg helyzetet,
 - leírja a meglévő problémákat, elemzi azokat,
 - tartalmazza a végrehajtandó intézkedéseket,
 - a kazah mezőgazdaság egészéről átfogó képet nyújt,
 - problémák rendszerben kezeli.

A jelenlegi helyzet és a fennálló problémák bemutatása

Kazahsztán a függetlenség elnyerése óta jelentős eredményeket ért el a mezőgazdaság területén:

- piaci viszonyokat vezetett be,
- a befektetett eszközök és az infrastruktúra frissítése folyamatban van,
- jelentősen növekedett a gabonafélék exportja,
- a mezőgazdaság részesedése a GDP-ből 5-7%,
- a lakosság 26%-a, 2 196 100 fő dolgozik a szektorban,
- a vetésterület 21 millió hektár, amelynek 60-70% - a búza,
- a gabonafélék a vetésterület mintegy $\frac{3}{4}$ -ét teszik ki,
- a hasznosítható területek nagy része (kb. 67%) nem áll művelés alatt.
- Kazahsztán mezőgazdasági termékekből egyelőre nem önellátó, a felhasználást és azon belül az import mértékét a következő táblázatok szemléltetik:

A kazah élelmiszerimport százalékos megoszlása termékfajták szerint:

Megnevezés	Import	Felhasználás	Import %
2009-2011 évek átlaga, ezer tonna			
Gyümölcs, szőlő és gyümölcskészítmények	573,6	678,3	84,57
Hal, és halkészítmény	67,2	88,7	75,72
Növényi olajok, készítmények	165,4	342,3	48,33
Hús, és húskészítmények	209,2	1 122,2	18,64
Tej, és tejtermékek	870,6	5 756,8	15,12
Napraforgómag	28,7	316,4	9,06
Zöldségfélék	193,2	3 169,0	6,10
Burgonya	145,3	2 518,7	5,77
Malomipari készítmények	43,8	1 989,8	2,20
Tojás/millió darab	33,4	3 565,5	0,94

A jelenlegi helyzet és a fennálló problémák bemutatása

- WTO-hoz való csatlakozás, hatásai, követelményrendszere
- Alkalmazott technológiák alacsony színvonala
- Gabona-termesztés: cél az exportképesség maximálisra növelése. (10 millió tonna búza értékesíthető az ország hagyományos piacain), valamint a feldolgozottság mértékének növelése,
- Tárolókapacitás szűkössége,
- Malomipari kapacitás hiánya.
- Mezőgazdasági gépek között kisebb számban megtalálhatóak a legmodernebb eszközök, de még mindig a régi technológia a jellemző.

- a traktorok 80 százaléka 14 évnél idősebb,
- az épületek 95%-a a függetlenség elnyerése óta nem került felújításra,
- szállítási és tárolási feltételek javítása szükséges.

A jelenlegi helyzet, és a fennálló problémák bemutatása

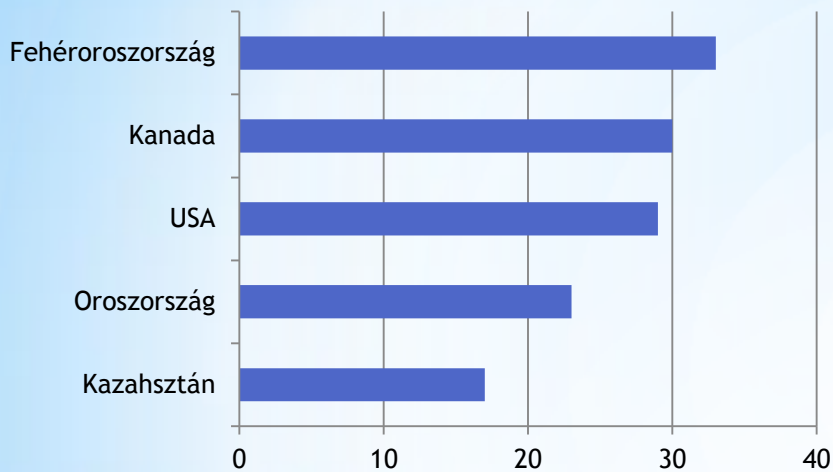
- **Almatermesztésben** cél, hogy az Orosz Föderáció 1 millió tonnás felvevőpiacát 40%-ban lefedje a kazah termelés,
- **Zöldségtermesztés** jelenleg nem jellemző,
- **Kukorica** termesztés fő célországa Irán, amely 3 millió tonnás felvevőpiacával a legígéretesebb célország.
- **Repce** – cél a belső piac kielégítése,
- **Szójatermesztés** területén cél az évi 350 ezer tonnás termés elérése,
- **Marhahús:** cél az orosz piac, 600 ezer tonnás felvevőképességgel bír, (Kazahsztán 2016-ban 60 ezer tonnát, 2020-ra pedig 500 ezer tonna marhahúst és 200 ezer tonna báránnyt akar exportálni).
- A **bárány** és **lőhús** a kazah piacokon fontosnak tekinthető, nagy a belső piaca, az export nagy mennyiségben azonban nem lehetséges.
- Húsipar célja, hogy 2020-ra 115 ezer tonnányi húskészítményt tudjon gyártani.

A jelenlegi helyzet, és a fennálló problémák bemutatás

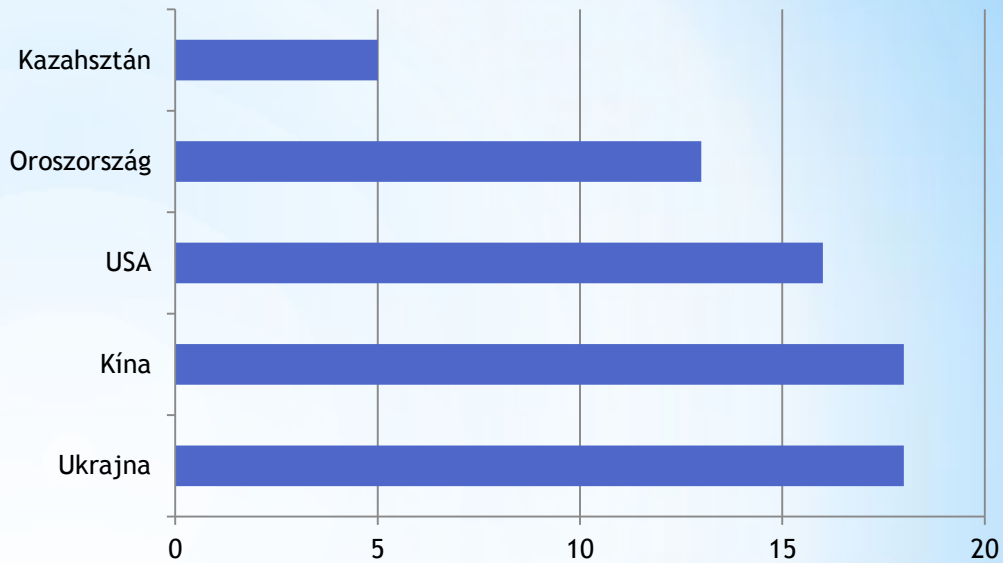
- Haltenyésztés: szovjet időkben jelentősnek számított.
 - régi haltenyésztő telepek felújítása,
 - gasztronómiai világtrendeknek megfelelő halfajták telepítése.
- Tejtermékek: behozatalra szorul, fő partnere Fehéroroszország.
 - alacsony termésátlagok,
 - a létesítmények és a technológia alacsony színvonala.
- Állattenyésztés:
 - importfüggőség csökkentése,
 - állatállomány minőségének javítása,
 - alacsony hozamszintek kezelése.

Az alacsony hozamszintekre mutatnak példákat a következő ábrák:

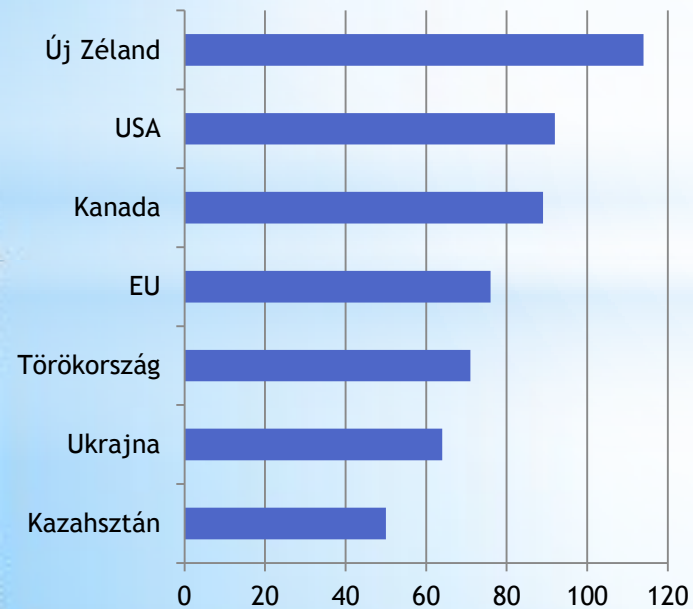
Búza termésátlag t/ha

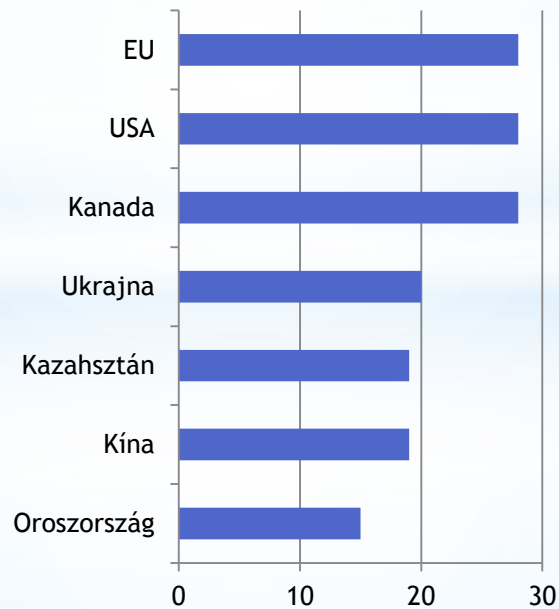
Napraforgó termésátlag t/ha

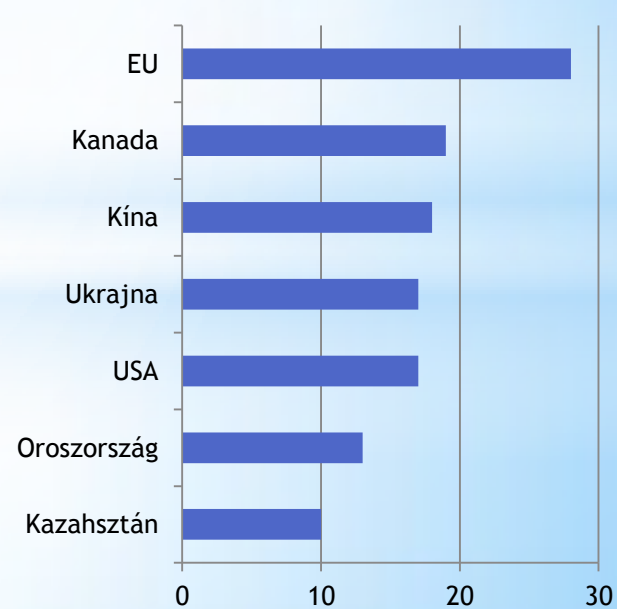
Kukorica termésátlag t/ha

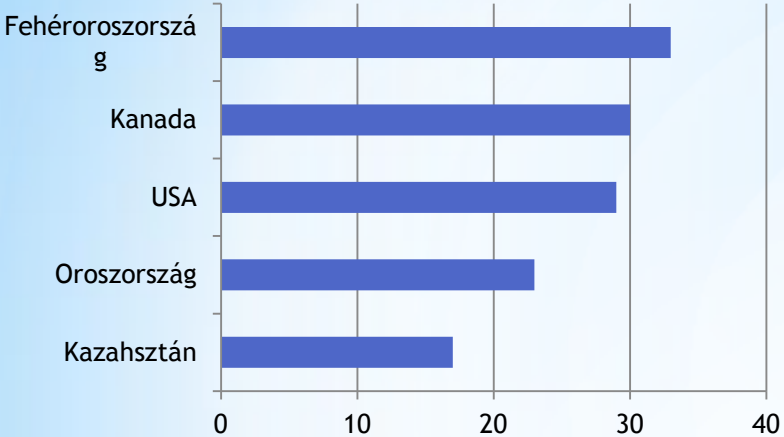
Szója termésátlag t/ha

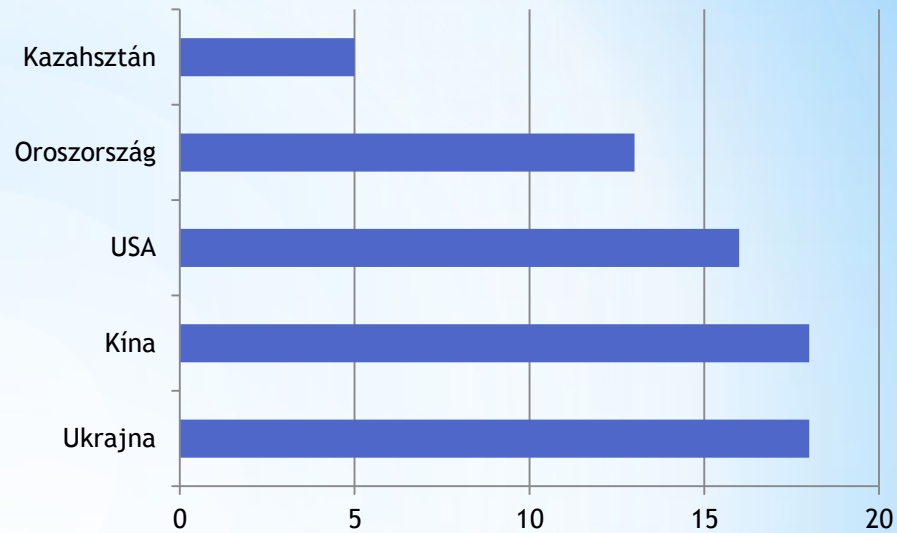
Repce termésátlag t/ha

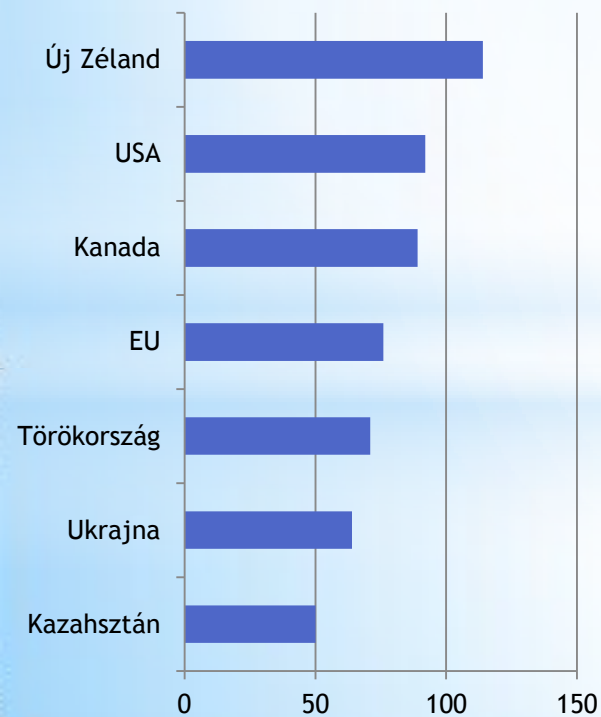
Búza termésátlag t/ha

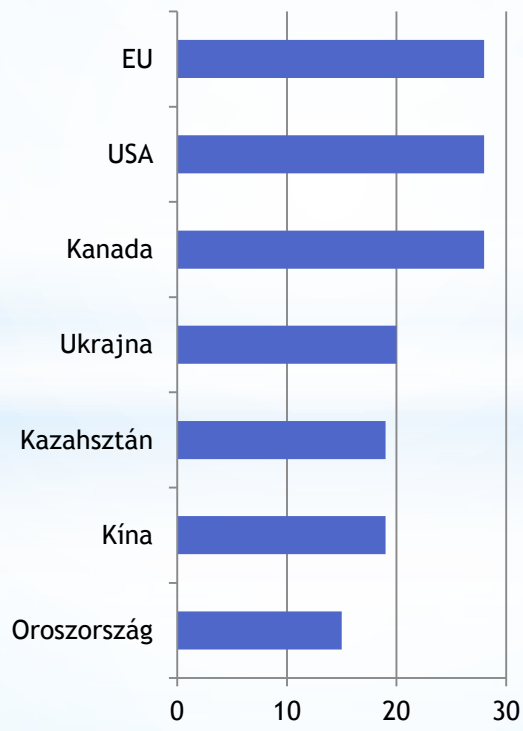
Napraforgó termésátlag t/ha

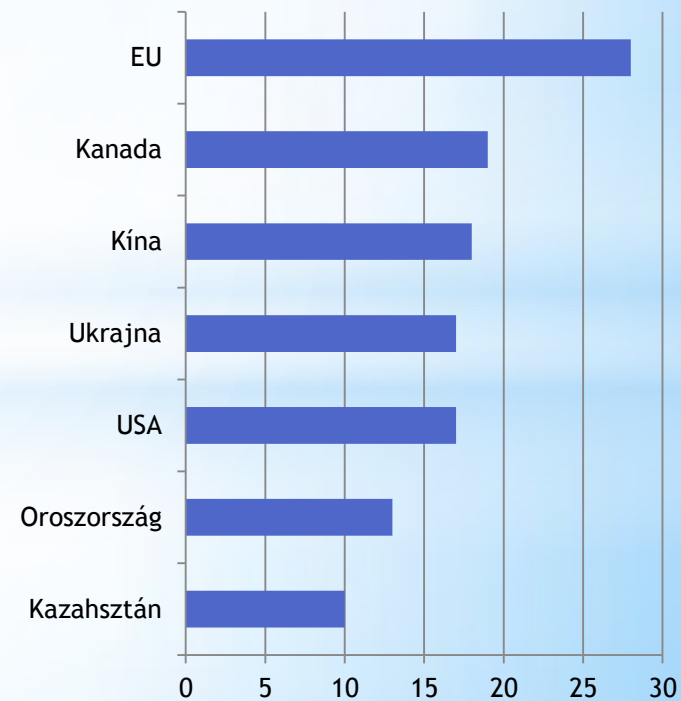
Kukorica termésátlag t/ha

Szója termésátlag t/ha

Repce termésátlag t/ha

A jelenlegi helyzet és a fennálló problémák bemutatása

Az alacsony hozamszintek okai:

- technológiai színvonalban,
- az alacsony genetikai képességű állományban,
- az állategészségügyi ellenőrzési és megelőzési rendszer esetlegessége,
- hagyományos módszerekhez való ragaszkodásban keresendők.

Célok:

- tenyészállatok beszerzése,
- létesítményhelyzet javítása,
- állategészségügy teljes reformja,

Az állategészségügyi biztonság legnagyobb problémái:

- a gyorsan és biztosan elterjedő betegségek,
- az ellenőrzés esetlegessége,
- a szabályok gyakori megszegése.

Fejlesztését számos tényező gátolja:

- az állatok szabadon vannak,
- nincs központilag nyilvántartott azonosítás,
- nincsen elektronikus nyilvántartás.

A jelenlegi helyzet, és a fennálló problémák bemutatása

A kazah mezőgazdaság egyik legfőbb gondja a vállalkozások pénzügyi helyzetének rossz állapota:

- a vállalkozások döntő többsége eladósodott,
- tőkehelyzetük leromlott,
- állami segítség nélkül képtelen a talpra állásra.

A jelenlegi helyzet és a fennálló problémák bemutatása

Célok a vállalkozások pénzügyi helyzetének javítására:

- pénzügyi szerkezetátalakítás,
- hitelek refinanszírozása,
- az első két évben (2013-2014) 150-150 milliárd tenge (225-225 milliárd HUF),
- kamattámogatás, amely mind a banki hitelezési, mind a lízing-konstrukciókra érvényes,
- a gazdák piaci alapon vehetnek fel hiteleket, reorganizációs tervek bemutatása mellett,
- a területek kihasználtságának optimalizálása,
- a mezőgazdasági biztosítások nem hatékonyak, a biztosítási összegek gyakran nem fedezik a károkat. A kötelező biztosítási rendszer reformja.

A jelenlegi helyzet és a fennálló problémák bemutatása

Agrárkutatások fejlesztése:

- jelenleg a KazAgroInnovation állami cég kezében van, amely cégnek 5600 dolgozó, 1100 tudós, 280 hektár, 900 ezer m², 4500 db kutatási felszerelés, 3,3 milliárd tengés költségvetés áll rendelkezésére.
- a kutatási eredmények nehezen jutnak el az alkalmazott technológiák szintjéig,
- nincsenek képzett fiatal munkatársak (személyzet, kutatók),
- az infrastruktúra mentális és fizikális romlása (20-éves berendezések aránya 28%, 20 éve fel nem újított épületek 95%),
- eszközök hiánya a tudományos és üzleti élet kapcsolatához,
- a hazai és a nemzetközi tudományos élet integrációjának hiánya.

SWOT Analízis

Erősségek:

állandó GDP növekedés
Kazahsztán búza és liszttermelésben a világelsők között van
A mezőgazdasági szektor igen nagy összegű támogatást kap
Szabad föld és vízkészletek
Nagy potenciál az ökológiailag tiszta termelésben

Lehetőségek

az átalakítások után
exportlehetőségek nyílnak
hatékony állami támogatási rendszer létrehozása
hal, marhahús, vándorlegeltetés, almatermelés, olaj és egyéb termékek fejlesztése

Gyengeségek

Állattenyésztésben alacsony hozamok
Növénytermesztésben alacsony hozamok
Alacsony termelékenység, munkaerő-hasznosítás
Vállalkozások alacsony profittermelő képessége
Kevés alkalmazható kutatás
Modern technológiák alacsony szintű ismerete
Alacsony hatékonyságú finanszírozás, és biztosítás

Veszélyek és kockázatok:

makrogazdasági kockázatok,
a WTO csatlakozás által növekvő verseny
éghajlati viszonyok kedvezőtlen változása,
infrastruktúra kritikus leromlása, a szállítási költségek drasztikus emelkedése,
állati és növénybetegségek elterjedése, környezetszennyezés, csökkenő termőföld és vízkészlet,
föld, víz és biológiai erőforrások kimerülése, a rövid távú szemlélet miatta genetikai potenciál leromlása,
a nem hatékony állami szabályozás, a közpénzek nem hatékony felhasználása.

Fő következtetések:

- Az extenzív gazdálkodás kimerülni látszik.
- Elengedhetetlen a termelékenység szintjének növelése, és a technológiai korszerűsítés.
- A mennyiségi helyett a minőségi termelésre való törekvés elvét kell meghonosítani.
- A járműpark, szállítási kapacitás, a technológiai versenyképesség fejlesztése elengedhetetlen.
- A célok eléréséhez szükséges a közigazgatás hatékony fellépése.
- A közigazgatás hatékony fellépéséhez szükséges a meglévő jogi szabályozás, adózási feltételek átalakítása, a kor szellemének megfelelő informatikai háttér megteremtése, valamint a munkavállalók szociális védelme.

Az ágazati terv tervezett intézkedései:

A növénytermesztésben tevékenykedő vállalkozások pénzügyi lehetőségeinek javítása:

- Szántóföldek, és kertészetek

Az üzemméretek növelése

- Műtrágyák és gyomirtó szerek

A magas import kiváltása érdekében növelni kell hazai kapacitást. Ehhez állami támogatás nyújtása.

- Palánták, gyümölcsfák, szőlő

A vetőmagtermelés fejlesztésének támogatása.

- Pamut

A meglévő támogatások megkezdett rendszerének fenntartása.

- Vetőmagok

A termelés minőségi javulása érdekében külföldi szakértők alkalmazása.

- Biztosítások

A kötelező biztosítás rendszerének hatékonysága érdekében támogatások bevezetése. A támogatásoknak a biztosítási cégek lesznek a kedvezményezettjei.

Az ágazati terv tervezett intézkedései:

A gabonátárolási lehetőségek növelése:

- A gabonátárolási kapacitás növelése,
- 2013- 2014-ben Észak Kazahsztánban első számú cél a gabonátárolók számának növelése. A déli és nyugati országrészben létesítendő kapacitás elsősorban a déli piacok irányába történő export erősítésére szolgál,
- A meglévő létesítmények korszerűsítése,
- A Kaszpi-tengeri szállítás fokozása érdekében az Aktau-i kikötő kapacitásának növelése,
- A kínai határ környékén gabonaterminál építése.

Az ágazati terv tervezett intézkedései:

A gazdálkodók öntözés-finanszírozási lehetőségeinek javítása:

- A gazdák által elkészített, a hatóságok által jóváhagyott vízhasználat állami támogatásban részesül,
- amely intézkedés az öntözött felületek növeléséhez vezet majd.

Az ágazati terv tervezett intézkedései:

Az állattenyésztésben és halászatban tevékenykedő vállalkozások pénzügyi lehetőségeinek javítása:

- Állatállomány, és állattenyésztés

A technológiai modernizáció ösztönzésének érdekében az állattenyésztők továbbra is állami támogatásban részesülnek.

Az állatállomány minőségének javítása érdekében a száz százalékos állami tulajdonban lévő KazAgro Holding mezőgazdasági mamut-vállalat tenyészállat beszerzési programot indított el. A program keretein belül évi kb. 10.000 szarvasmarha érkezik Kazahsztánba.

- Tenyészállatok

A terv kiemeli a hazai és külföldi kiválasztás fontosságát, az állami támogatás leginkább a vásárolt tenyészállatok és embriók utáni visszatérítés formájában lesz jelen. A fajtanemesítés és fenntartás is támogatásban részesül.

Az ágazati terv tervezett intézkedései:

Halászati termelés költségeinek csökkentése

- a legértékesebb halfajok kiválasztása,
- erről szóló tanulmány készítése,
- a kiválasztott halfajok tenyésztésének elterjedése érdekében támogatásban részesülnek azok a tenyésztő vállalkozások, amelyek a központilag meghatározott fajták telepítik,
- a jogszabályi környezet megváltoztatása.

Az ágazati terv tervezett intézkedései:

A mezőgazdasági termékek feldolgozásával foglalkozó vállalkozások pénzügyi lehetőségeinek javítása:

Cél a versenyképes termékek előállításának, az import részarányának csökkentése.

A finanszírozási lehetőségek számának növelése.

- Kölcsönök és lízing

A stabil helyzet eléréséhez a termelőknek forrásokhoz kell jutniuk. Az átlagos kamatláb a mezőgazdasági termelőknek a 2006-2011 közötti időszakban 12-16%, más ágazatokban alacsonyabb 10-13% volt.

A műszaki berendezések jelenlegi színvonala hátráltatja a fejlődést. Az ezekhez kapcsolódó hitelek drágák.

A jelenlegi hitelezési gyakorlat nem felel meg a mezőgazdaságban elérhető megtérülési időnek.

- Hitelekre és lízingekre szánt támogatások:

A hitelintézetek oldaláról történő hitelbiztosítások támogatása.

Kazahsztánban jelenleg a KKV szektorba tartozó gazdák 30%-a nem rendelkezik likvid biztosítékokkal.

Az ágazati terv tervezett intézkedései:

A kiemelt projektek megvalósításának megkönnyítése azok pénzügyi lehetőségeinek javításával:

- jelenlegi pénzügyi eszközök nem elégségesek,
- a Kazagro Holding által nyújtott hiteltermékek nem teszik lehetővé a beruházási projektek végrehajtását,
- Kiemelt, célzott, részleges költségtérítéssel járó támogatásokra van szükség.

Az ágazati terv tervezett intézkedései:

Az agrárirányú oktatás, kutatás és tanácsadás pénzügyi lehetőségeinek javítása:

- mezőgazdasággal foglalkozó tudomány reformja,
- cél a hazai mezőgazdasági tudomány megjelenése.

A célok eléréséhez szükséges lépések:

- Építőipari technológiák mezőgazdasági alkalmazása.
- A mezőgazdasági kutatás fokozatos állami finanszírozása.
- Új személyzeti politika életbe léptetése.
- Infrastruktúra fokozatos megújítása.
- A hatékonyság növelése érdekében a kutatómunka reformjának mielőbbi befejezése.
- Oktatási és kutatóközpontok létrehozása.
- A gyakorlati alkalmazás eléréséhez tudományos technológiai programok létrehozása.
- A magántőke ösztönzése a kutatások finanszírozására, 2020-ra a kutatásokra fordított teljes összeg 3%-át magánforrásoknak kell biztosítaniuk.
- FAO-val való együttműködés, a szervezet irodát nyit az országban és támogatja az országokra szabott problémamegoldást.

Az ágazati terv tervezett intézkedései:

Az állami ellenőrző, és termeléstámogató rendszerek fejlesztése:

- Növény-egészségügyi biztonság rendszerének fejlesztése,
- Rendszeres kártevő kockázatelemzés létrehozása,
- A területen dolgozó meglévő szervezetek egyesítése.
- Az ott dolgozók továbbképzése, és bérének megemelése.
- Szabványok kidolgozása, integrált elektronikus automatizált rendszer kezelje a növény-egészségügyi adatokat.
- Biztonságos gyakorlatok és iránymutatások bevezetése a legfontosabb kártevők kezelésére.

Az ágazati terv tervezett intézkedései:

Állategészségügyi biztonság fejlesztése

- Célzott programok, az ellenőrzés és a felügyelet erősítése a köztársaság teljes területén, a magángazdaságokat is beleértve.
- Az állategészségügyi biztonság fejlesztésének céljai:
 - átfogó rendszerek létrehozása,
 - egységes, országos ellenőrzési és megelőzési rendszer létrehozása,
 - lokális biológiai hulladékkezelés bevezetése,
 - az állatállomány azonosítási rendszerének létrehozása,
 - az egészségügyi ellenőrzés rendszerének létrehozása,
 - FAO együttműködés fontossága,
 - szakemberek képzése,
 - országos adatbázis létrehozása,
 - bel-, és külföldi tanfolyamok szervezése,
 - felülvizsgált képzési programok létrehozása nemzetközi tapasztalatok alapján,
 - nemzetközi szakértők alkalmazása,
 - az állategészségügyben dolgozók bérének emelése, elismertségük fokozása,
 - a „szántóföldről az asztalra” elv érvényesítése a felügyeleti szerveknél,
 - nemzetközi követelményekkel a helyi szabályozó szervek munkájának összehangolása.

Az ágazati terv tervezett intézkedései:

Kormányzati szabályozás hatékonyságának fokozása a mezőgazdaságban:

Célkitűzések:

- Agrokémiai szolgáltatás hatékonyságának javítása:
 - az éves agrokémiai vizsgálatok összterületének 3,5 millió való emelése,
 - adatbank létrehozása a felmérések rögzítéséhez,
 - talaj agrokémiai térképek készítése.
- Információs rendszerek kialakítása a termelők számára:
 - precíziós mezőgazdaság bevezetése, eléréséhez szükséges az egységes informatikai rendszer,
 - precíziós mezőgazdaság alkalmazása.
- Az állami fajtakísérletek hatékonyságának javítása:
 - hazai és külföldi fajták kiválasztási folyamatának megszervezése, a legjobb és leghatékonyabb fajták meghatározása,
 - jelenleg 12 regionális központ, 3 regionális felügyelőség, 3 kísérleti telep, és 73 kísérleti helyszín felel a fentiekért,
 - a problémákat a laboratóriumi berendezések hiánya jelenti, az igények 46%-a lefedett.

Az ágazati terv tervezett intézkedései:

Gazdálkodóknak nyújtott közszolgáltatások fejlesztése:

Információs és kommunikációs szolgáltatások fejlesztése, automatizálása.

Kazahsztán méretei megkövetelik a legmodernebb informatikai eszközök használatát a munkaerő költségek csökkentése, és a hatékonyság érdekében.

Jelenleg a központilag nyújtott szolgáltatásoknak 4%-a automatizált, a javulás a termelési hatékonyság fejlődését exponenciálisan javíthatja.

Az egy ablak elv érvényesítése acélból, hogy a szolgáltatások gyorsabban jussanak el a szolgáltatásokat igénybe vevőkhöz.

Szakmai szabályozás bevezetése a mezőgazdasági ágazatban:

Az állami ellenőrzés és felügyelet hatékonyságának javítása a mezőgazdaságban.

Cél a hatékonyság növelése, az adminisztratív terhek csökkentése, szisztematikus tervezés.

Hatékonyság növelése a következő területeken: megelőzés, jogsértések felderítése, közigazgatási szankciók megsértéséért járó büntetések sablonjainak kialakítása

A jogsértések elévülési idejének megszüntetése

A ökológiailag tiszta mezőgazdasági termékek termelése és forgalmazása feltételeinek megteremtése:

Nagy exportpotenciál, szükséges hozzá a megfelelő tanúsítványi rendszer kialakítása.

Elsődleges kérdés a rendszerek tanulmányozása, a fogyasztók bizalmának megnyerése. Az állami támogatások mechanizmusának kialakítása.

A megvalósítás szakaszai

Első szakasz 2013-2015

- Szilárd alap létrehozása a mezőgazdaság fejlesztéséhez
- Jogi szabályozás
- Pénzügyi fellendülés felé tett lépések
- Növénytermesztés, állattenyésztés, és feldolgozóipar nyereségességének javítása
- Extenzív termelésről az intenzív felé való elmozdulás
- Terménybiztosítási rendszer javítása
- Kedvező befektetési környezet kialakítása, pénzügyi szolgáltatások széles körűvé tétele
- A finanszírozandó projektek körének meghatározása
- Tudományos központok meghatározása
- Magas szintű növény és állategészségügyi biztonság megteremtése
- Az állami fajtakísérletek hatékonyságának növelése
- Marketing és értékesítési infrastruktúra-fejlesztés
- Közlekedési és logisztikai kapacitás, mezőgazdasági termények tárolásának kívánt szintjének kidolgozása
- Agrokémiai szolgáltatások hatékonyságának javítása
- Mezőgazdasági termelést támogató információs rendszer kidolgozása
- Műszaki szabályozás és közszolgáltatások rendszerének kidolgozása
- Állami ellenőrzési és felügyelet rendszerének javítása
- Biotermékek termelésének és forgalmazásának feltételeinek megteremtése
- Mindezek az ipari fejlesztések feltételeit teremtik meg

A megvalósítás szakaszai

Második szakasz 2016-2020

- A második szakaszban az importról át kell helyeződjön a hangsúly a hazai termelésre,
- az importfüggés megszüntetése az alapvető élelmiszerek tekintetében,
- exportpotenciálok realizálása.
- Megvalósítandó célok:
 - Munkaerő-termelékenység növekedése a mezőgazdasági ágazatban,
 - Gyártási kapacitás és feldolgozóipar növekedése.

Várt eredmények

- A hatékony szabályozás megteremti az üzleti mezőgazdaság kifejlődésének alapjait, a beruházások a szektorban kétszeresére nőnek.
- Az állami támogatás mértéke a szektorban 2020-ra négy és félszeresére nő.
- A gazdák adósságterhének a refinanszírozási és a reorganizációs hiteleinek visszafizetésére szolgáló támogatás keretösszege a nyolc év alatt nem lehet kevesebb, mint 300 milliárd tenge (450 milliárd HUF).
- A 2013-tól 2020-ig terjedő időszakban a nem állami támogatott hitelek összegének 2 000 milliárd tengével (3 000 milliárd HUF) kell növekednie.
- A karantént feltételező, illetve egyéb különösen káros organizmusok elterjedésveszélyének koefficiense 2020-ra a 0,88-as mérőszámot kell elérnie.
- A laboratóriumi vizsgálatoknak alávetendő élelmiszeripari termékek részaránya 2020-ra a 0,4%-ot el kell érnie.
- Az állami szolgáltatások elektronikus formában való elérhetőségének aránya 2015-re a 62%-os szintet kell elérnie.

atomkísérletek hagyatéka

A szovjet időkben az ország hatalmas környezeti károkat szenvedett el.

Ezen károk helyreállítása még mindig nem történt meg.

1949 és 1991 között a Szovjetunió nukleáris tesztjeinek 70%-át a kazah tagköztársaságban hajtotta végre, leginkább Szemipalatyinszk környékén, ahol közel 500, mind földalatti, mind föld feletti atomrobbantás történt.

A gyakorlatnak a kazah kormány 1991-ben vetett véget.

Azok a területek azonban, ahol a robbantások történtek még mindig gyakran fertőzöttek, a földalatti rétegeket is beleértve.

1977

1989

2006

Aral tó

North Aral Sea

South Aral Sea

Kazahsztán másik ökológiai katasztrófahelyzete az Aral-tóval kapcsolatos, amelynek területe a felére csökkent a '60-as évek óta, mióta a Szovjetunió a közép ázsiai gyapottermelés növelése mellett hozott döntést.

Aral tó

Az öntözések miatt a tavat tápláló víz jelentősen lecsökkent. Ez komoly gondokat okozott, sivatagosodást, a vadállomány kipusztulását, és szikesedést, mivel a szél a kiszáradt tómederből a sót száz kilométerekre is elfújja.

Ipari szennyezés

Kazahsztánnak a nehézipar, és a bányászat által kibocsátott hulladék kezelése is problémákat okoz. Az utóbbi években komoly erőfeszítések történnek ennek visszaszorítására, de áttörés még nem történt.

Ipari szennyezés

Kazahsztán legnagyobb ökológiai kérdése jelenleg a vízkészlet hatékonyabb felhasználása.

Nem hivatalos statisztikák szerint a vízszolgáltató rendszerek hatásfoka nem éri el az 50%-ot sem.

Jelenlegi számítások szerint 2030-ra az ország nem lesz képes magát vízzel ellátni a jelenlegi rendszerek használata mellett még a környező országok segítségével sem.

Kazahsztán a 2017-ben rendezendő vilákiállítás rendezési jogát elnyerte, és a "Future Energy" mottó jegyében szándékozik megrendezni Aszتانában.

A megújuló energiaforrásokra való átállás a jelenlegi környezetvédelmi miniszter eltökélt célja, ugyanis a jelenleg az energiaszükséglet 86%-át nyújtó szénérőművek élettartamuk végéhez közelednek.

A környezetvédelmi intézkedések várhatóan egyre nagyobb súlyt kapnak.

Jelenleg a törvényi szabályozás egységesítése zajlik.

Kazah-magyar gazdasági kapcsolatok

Kazahsztán és Magyarország között nincsenek vitás kérdések.

Kazahsztán az áruforgalom és kereskedelem terén a FÁK országai között a harmadik helyen álló partnere Magyarországnak, Oroszország és Ukrajna után.

Kazahsztán Magyarországról importált az elmúlt években:

- zöldség- és gyümölcskonzerveket,
- élelmiszereket,
- italokat,
- műtrágyát,
- finomított gépolajat, vegyipari termékeket,
- festékeket,
- orvosi készítményeket,
- aromatizáló és tisztító anyagokat,
- szintetikus anyagokat,
- gumi-, fa-, papír-, karton-, vas-, acéltermékeket,
- egészségügyi felszereléseket,
- fűtőberendezéseket,

Kazah-magyar gazdasági kapcsolatok

A kazah export Magyarországra:

- ásványi fűtőanyag,
- szénhidrogén,
- szén,
- koksz,
- brikett,
- földgáz.

A Kazah Statisztikai Hivatal adatai szerint 2012-ben az ország GDP-je 5 %-kal bővült és 30.072,5 milliárd KZT-t, kb. 150 milliárd EURO-t tett ki (Magyarország 28 276 milliárd Ft, 97,7 milliárd EURO).

Ez 8 900 EURO egy főre jutó GDP-t jelent (Magyarország 9 826 EURO).

A magyar export Kazahsztánba 2012. évben egymillió USD-t
meghaladó értékű tételei, millió USD-ben
(Zárójelben a 2011. évi értékek; kazah statisztikai adatok
alapján.)

38,94 (36,02)	gyógyszerek
18,32 (58,73)	telekommunikációs eszközök/mobil telefonok
10,04	építőanyag, burkoló kő
8,63	vasúti vagonok
7,70	gázturbinák
5,56 (2,38)	szivattyúk
5,39 (4,81)	zöldségkonzervek
5,26 (1,04)	közúti járművek/személygépkocsik
4,30 (2,57)	mezőgazdasági vegyszerek
4,06 (2,15)	villamos kapcsolószekrények, irányítópultok
4,00 (4,62)	irodai elektronikus berendezések/fénymásolók stb.
3,88 (3,23)	gyógyhatású készítmények
3,79	centrifugák/filterek
1,37 (0,82)	polipropilén
1,21 (1,29)	polietilén
1,09	üdítő/energia italok
1,04 (1,13)	csavaráru

Élelmiszerexport Kazahsztánba (adatok millió USD-ben)	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ecetmentes zöldségkonzerv	3,84	4,09	5,36	5,10	4,81	5,39
(teljes kazah import)	(32,1)	41,6)	(35,1)	(33,2)	(27,0)	(31,2)
Egyéb 100.000 USD értéket meghaladó volumenhordozó termékeink kivitele						
Csokoládé		0,10				
Ecetes zöldségkonzerv	0,14	0,25	0,04	0,05	0,05	0,23
Egyéb élelmiszerek	0,26	0,10	0,01	0,02	0,11	0,04
Fagyasztott zöldség						0,75
Gyümölcskonzerv					0,10	0,10
Gyümölcslé	0,34	0,19			0,06	0,004
Dzsem, lekvár	0,37	0,30	0,20	0,17	0,10	0,002
Levespor	0,20	0,15	0,12	0,16	0,11	0,04
Marhahús					0,14	
Szénsavas üdítő - energiaital	0,68	1,04	0,14	0,09	0,02	1,09
Élőállat kivitelünk						
Baromfi		0,05	0,23	0,22	0,34	0,27
Szarvasmarha		0,92	3,35	4,04		
Takarmány kivitelünk						
Kukorica				0,13		0,46
Takarmánykeverék	0,97	0,33	0,85	0,34		

Cégek sikerei az elmúlt évben

- A Karcag-Merke társaság megalakulása után idén már megkezdte a vetést.
- Az Aton Invest Kft. szerződést írt alá négy darab szarvasmarha tenyésztő telep megépítéséről.
- Az Olajterv Csoport, ez év végén tervezi megnyitni olajipari berendezéseket gyártó egységét.
- Jelentős siker a Mol Nyrt. Észak- Karpovszkij Severnij projektvállalt 49%-os részvényvásárlása.

- Kazahsztánban rendkívül nagy a verseny a nemzetközi gyártók között.
- A kivitel növekedése csak abban az esetben várható, ha a magyar cégek ismertsége megnő a kazah piacon.
- A befektetett anyagi és emberi erőforrások megtérülését a következő tényezők biztosíthatják:
 - a magyar termékek még a régi időkből jó hírnévnek örvendenek,
 - egyre nő a fizetőképes kereslet a drágább termékekre,
 - Kazahsztánban évi 12-14 %-kal nő a fogyasztás.

Javaslatok

- Kiállításokon való részvétel:
 - WorlFood Kazakhstan
 - Agritek Astana
 - KazAgro - KazFarm
 - Interfood Kazakhstan
- Gépgyártás, vegyesvállalatok létesítése
- Asztanai Magyar Kereskedőház

Javaslatok a 2013-2020 agrár ipari programhoz kapcsolódóan

- Vetőmaggyártás
- Műtrágya, és gyomirtószer-gyártás
- Gabonatórolók, silók
- Vízfelhasználást optimalizáló technológiák, víztisztító berendezések
- Állattenyésztési fajtaegyesületek bemutatása – tanácsadási rendszer
- Halászat
- Tudástranszfer végrehajtása – a tudományos vívmányok eljuttatása tudományos szférából az üzleti és termelő szférába
- Kutatóközpontok támogatása – magyarországi kutatóközpont(ok) bemutatása
- Gazdálkodóknak szóló információk és tanácsadás biztosításának magyarországi rendszere
- Növény-egészségügyi biztonsági rendszer
- Állategészségügyi biztonsági rendszer

Javaslatok a 2013-2020 agrár ipari programhoz kapcsolódóan

- Állatgyógyászati referenciakutatások folytatása
- Laboratóriumi rendszerek bemutatása – azokat gyártó cégek bemutatása
- Haszonállatok egyedi azonosítási rendszerének bemutatása
- Agrometeorológiai tájékoztatási rendszer bemutatása
- Agrometeorológiai és légköri felügyelet a mezőgazdasági termelésben
- A két témakör szorosan kapcsolódik egymáshoz. Hosszabb távú együttműködés kialakítása lehetséges.
- Műszaki előírások kidolgozása a hús- és húsipari termékek biztonságáról
- Műszaki előírások kidolgozása a műtrágyák biztonságáról
- Műszaki előírások kidolgozása a tej és tejtermékek biztonságáról
- Műszaki előírások kidolgozása a takarmány és takarmány-adalékanyagok biztonságáról
- Szolgáltatás nyújtása a különböző növénykultúrák tesztelésében
- Biotermelés törvényi és intézményi szabályozása

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

